

Sygn. akt I ACa 1962/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Edyta Jefimko

Sędziowie: SA Jerzy Paszkowski

SO (del.) Joanna Staszewska

Protokolant: protokolant sądowy Joanna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2017 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa I. Z. (1) i R. Z.

przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W.

o odszkodowanie

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 26 marca 2015 r., sygn. akt XVI GC 41/14

I. oddala apelację,

II. nie obciąża powodów kosztami postępowania apelacyjnego.

Jerzy Paszkowski Edyta Jefimko Joanna Staszewska

Sygn. akt I ACa 1962/15

UZASADNIENIE

I. Z. (1) i R. Z. w pozwie skierowanym przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W. domagali się zasądzenia kwoty 297 197, 57 zł wraz z odsetkami od dnia 3 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty, na którą składały się:

- odszkodowanie w kwocie 124 000 zł tytułem obniżenia wartości nieruchomości powodów położonej przy ul. (...) w O.,

- odszkodowanie w kwocie 173 197,57 zł z tytułu konieczności zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynku posadowionym na w/w nieruchomości.

W uzasadnieniu pozwu wskazali, że są właścicielami zabudowanej nieruchomości gruntowej położonej przy ul. (...) w miejscowości O., która pozostaje w granicach obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska im. F. C. w W. – w tzw. strefie Z2. Wprowadzenie obszaru ograniczonego użytkowania spowodowało powstanie po ich stronie szkody w postaci ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości, wyrażającego się w konieczności znoszenia oddziaływania działalności pozwanego. W szczególności doszło do obniżenia wartości nieruchomości, ponadto powstała konieczność

dokonania nakładów w celu zabezpieczenia zdrowia i życia ludzkiego przed niebezpieczeństwami wynikającymi z hałasu.

Przedsiębiorstwo Państwowe (...) w W. wniosło o oddalenie powództwa w całości jako bezzasadnego.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew wskazało, iż przedmiotowa nieruchomość przed wejściem w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. była położona na obszarze ograniczonego użytkowania, ustanowionym na podstawie rozporządzenia nr (...) Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru użytkowania dla (...) im. (...) w W. (w tzw. strefie M). Uchwała nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania stanowiła wyłącznie zmianę obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego na podstawie rozporządzenia nr (...) i nie skutkowała dla nieruchomości powodów żadnymi nowymi ograniczeniami, stąd też wobec bezskutecznego upływu 2 - letniego terminu zawitego na zgłoszenie roszczeń przysługujących powodowi, na podstawie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...), powództwo już tylko z tej przyczyny powinno zostać oddalone.

Wyrokiem z dnia 26 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo, zasądzając od I. Z. (1) i R. Z. solidarnie na rzecz pozwanego Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. kwotę 7 217 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Powyższy wyrok Sąd Okręgowy wydał na podstawie następujących ustaleń faktycznych i wniosków.

I. Z. (1) i R. Z. są właścicielami zabudowanej nieruchomości gruntowej położonej przy ul. (...) (numer ewid. działki: (...), obręb: (...)) w miejscowości O., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w P. prowadzi księgę wieczystą numer (...). Przedmiotowa nieruchomość w całości została objęta obszarem ograniczonego użytkowania utworzonym na podstawie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. i znajdowała się w tzw. strefie M. Na podstawie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. wymieniona nieruchomość znajduje się w strefie obszaru ograniczonego użytkowania w strefie oznaczonej jako Z2. Pismem z dnia 23 lipca 2013 r. powodowie wezwali pozwanego do zapłaty odszkodowania należnego im w związku z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania, a w dniu 2 sierpnia 2013 r. złożyli do Sądu Rejonowego dla (...) w W. wniosek o zawezwanie do próby ugodowej. Przedsiębiorstwo Państwowe (...) w W. nie zaspokoilo ich roszczeń.

Podstawą poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych były okoliczności bezsporne pomiędzy stronami oraz dowody z dokumentów. Sąd Okręgowy oddalił pozostałe wnioski dowodowe, w szczególności wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych i wniosek o przesłuchanie stron, albowiem materiał dowodowy był wystarczający do wydania rozstrzygnięcia. W szczególności przeprowadzenie zawnioskowanych dowodów byłoby niecelowe z uwagi na uznanie, iż dochodzone pozewem roszczenia nie mogą zostać uwzględnione z uwagi na upływ terminu zawitego do ich zgłoszenia dłużnikowi.

Sąd Okręgowy uznał powództwo w całości za bezzasadne.

Zgodnie art. 129 ust. 1 - 4 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r., poz. 672 z późn. zm. - powoływany dalej jako: „p.o.ś.”), jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub jej części (ust.1). W związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę; szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości (ust. 2). Roszczenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, przysługuje również użytkownikowi wieczystemu nieruchomości, a roszczenie, o którym mowa w ust. 2, także osobie, której przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości. (ust.3). Z roszczeniem, o którym mowa w ust. 1-3, można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości (ust.4).

Obszar ograniczonego użytkowania dla Portu Lotniczego im.(...) w W. został utworzony w drodze rozporządzenia nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. wydanego przez Wojewodę (...), które obowiązywało do czasu wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr(...) z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W..

Nieruchomość powodów znajdowała się w całości w strefie obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego na podstawie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. – w tzw. strefie M. Natomiast na podstawie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. znajduje się w strefie ograniczonego użytkowania – oznaczonej jako Z2.

Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia nr (...) Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. w obszarze ograniczonego użytkowania zabroniono:

- 1) przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także pod zabudowę mieszkaniową;
- 2) zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na szpitale i domy opieki oraz na stały lub wielogodzinny pobyt dzieci i młodzieży, a w strefie M - także na cele mieszkaniowe - z zastrzeżeniem ust. 2;
- 3) budowy nowych szpitali, domów opieki, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także budynków mieszkalnych, z zastrzeżeniem ust. 2.

W obszarze ograniczonego użytkowania wprowadzono następujące wymagania techniczne dotyczące budynków:

- 1) w nowoprojektowanych budynkach należy zapewnić izolacyjność ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów - zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi izolacyjności akustycznej przegród w budynkach oraz izolacyjności akustycznej elementów budowlanych;
- 2) w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach poprzez zwiększenie izolacyjności ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów - zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach.

Natomiast zgodnie z postanowieniami uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. w obszarze ograniczonego użytkowania wyróżnia się dwie strefy Z1 i Z2, w których wprowadzono ograniczenia z zakresie przeznaczenia terenu i sposobu korzystania z terenu, w szczególności:

1)w strefie Z1:

- a) zakazuje się przeznaczania terenów pod zabudowę mieszkaniową jedno i wielorodzinną, mieszkaniowo-usługową, zagrodową, zamieszkania zbiorowego, związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitale i domy opieki społecznej,
- b) zakazuje się lokalizowania budynków o funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo - usługowej, zagrodowej, zamieszkania zbiorowego, szpitali, domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży;
- c) zakazuje się zmiany funkcji budynków istniejących na budynki o funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej, zamieszkania zbiorowego, szpitali, domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży;

2) w strefie Z2:

a) zakazuje się przeznaczania terenów pod szpitale i domy opieki społecznej oraz pod zabudowę związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,

b) zakazuje się lokalizowania budynków o funkcji szpitali, domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,

c) zakazuje się zmiany funkcji budynków istniejących na budynki o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitali i domów opieki społecznej.

Sąd Okręgowy uznał, że powodowie doznawali ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości już wskutek wydania przez Wojewodę (...) rozporządzenia nr (...), natomiast w związku z wejściem w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. nie doszło do ustanowienia nowych ograniczeń na nieruchomości powodów czy też zwiększenia dotychczasowych. W strefie M istniały większe ograniczenia w użytkowaniu nieruchomości niż w obecnej strefie Z2. W strefie określanej jako M zabronione było bowiem budowanie nowych budynków mieszkalnych czy przeznaczanie nowych terenów pod budowę mieszkaniową (§ 4 ust. 1 rozporządzenia), natomiast strefa Z2 nie zawiera już ograniczeń w zakresie budowy budynków mieszkalnych czy przeznaczania terenów na zabudowę mieszkaniową. Powodowie powoływali się na okoliczność, że w strefie Z2 istnieją dalej idące ograniczenia w postaci braku możliwości rozbudowy obiektów już istniejących. Jednakże w treści przedmiotowej uchwały brak jest regulacji, która ograniczałaby możliwość rozbudowy obiektów istniejących. Jedynie w treści jej uzasadnienia zostało wskazane, że w strefach Z1 i Z2 brak będzie możliwości takiej rozbudowy, jednakże samo uzasadnienie uchwały nie jest źródłem powszechnie obowiązującego prawa. Takim źródłem prawa jest jedynie sama uchwała Nr (...), w której powyższe ograniczenia nie zostały przewidziane.

Zatem nie sposób było uznać, iż wskutek wprowadzenia uchwały nr (...) doszło do zwiększenia czy też ustanowienia nowych ograniczeń na nieruchomościach powodów. Początek biegu 2-letniego terminu z art. 129 ust. 4 p.o.ś. do dochodzenia roszczeń opartych na podstawie art. 129 ust. 1-3 p.o.ś., rozpoczyna się od wejścia w życie rozporządzenia lub aktów prawa miejscowego, mocą których zostaje ustanowiony obszar ograniczonego użytkowania. Jest to termin zawity, co oznacza, iż jego niedochowanie powoduje wygaśnięcie roszczeń, a fakt upływu tego terminu Sąd ma obowiązek wziąć pod uwagę z urzędu.

Powodowie mieli 2 lata - od dnia wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. , a więc od dnia 25 sierpnia 2007 r., na zgłoszenie roszczeń pozwanemu (do dnia 25 sierpnia 2009 r.), ale tego nie uczynili. Mając na uwadze dowody zgromadzone w sprawie Sąd Okręgowy stwierdził, że ponieważ I. Z. (1) i R. Z. zgłosili pozwanemu swoje roszczenia dopiero w lipcu 2013 r., a więc po upływie terminu zawitego, to musiało to skutkować oddaleniem powództwa.

O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożyli powodowie, zaskarżając orzeczenie Sądu Okręgowego w całości na podstawie następujących zarzutów:

1. rażącego naruszenia prawa materialnego, w szczególności

a) art. 129 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 135 p.o.ś. w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś. poprzez odmowę zasądzenia na rzecz powodów odszkodowania z tytułu ograniczenia sposobu korzystania i zmniejszenia wartości nieruchomości stanowiącej ich własność oraz nakładów, które należy ponieść, niezbędnych w celu zapewnienia właściwego klimatu akustycznego budynku mieszkalnego na niej posadowionego, w sytuacji gdy zasądzenie odszkodowania w świetle przywołanych przepisów jest w oczywisty sposób zasadne,

b) art. 129 ust. 4 p.o.ś. poprzez uznanie, że roszczenia powodów wygasły wobec przekroczenia 2 - letniego terminu zawitego w związku z wejściem w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sytuacji, gdy

powodowie dochodzili roszczeń na podstawie uchwały Sejmiku Województwa nr (...)a rozporządzenie Wojewody (...) nr (...) utraciło moc obowiązującą już w dniu 15 listopada 2008 r.

2. rażącego naruszenia przepisów postępowania, w szczególności:

a) art. 227 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów w zakresie dokumentów załączonych do pozwu i uznanie, że operat szacunkowy i kosztorys wykonania izolacji akustycznej nie mają wystarczającej mocy dowodowej dla udowodnienia wysokości roszczeń powodów,

b) art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych, w sytuacji gdy dowód z tej opinii jest niezwykle przydatny celem potwierdzenia tez stawianych przez powodów w przedmiocie wysokości należnego im odszkodowania, a także uzupełnienia dokumentów załączonych do pozwu.

W oparciu o powyższe zarzuty apelujący wnieśli o:

1.zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uwzględnienie powództwa w całości,

2.zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania za obie instancje, w tym także kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych,

3.przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości, na okoliczność ustalenia wysokości, o jaką nastąpiło obniżenie wartości nieruchomości powodów, ze względu na uciążliwości związane z faktem, iż przedmiotowa nieruchomość znajduje się w obszarze ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W.;

4.przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa i akustyki, na okoliczność ustalenia wysokości kosztów niezbędnych do poniesienia, w celu wypełnienia wymagań technicznych, o których mowa w § 6 uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...)z dnia 20 czerwca 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 128, poz. 4086), przez budynek mieszkalny powodów;

ewentualnie:

5.uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.

6.zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania za obie instancje, w tym także kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Nietrafny jest zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. Postępowanie dowodowe w procesie cywilnym powinno dotyczyć wyłącznie okoliczności istotnych, w rozumieniu art. 227 k.p.c., dla rozstrzygnięcia sprawy, a o tym jakie fakty mają taki charakter decyduje natomiast przedmiot postępowania i twierdzenia faktyczne stron. Powoływane fakty powinny mieć znaczenie prawne. Stan faktyczny w każdym postępowaniu jest bowiem oceniany w aspekcie przepisów prawa materialnego. Przepisy te wyznaczają zakres koniecznych ustaleń faktycznych, które powinny być w sprawie dokonane. Przepisy prawa materialnego mają też decydujące znaczenie dla oceny, czy określone fakty, jako ewentualny przedmiot dowodu, mają wpływ na treść orzeczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2000 r., I CKN 975/98, Lex nr 50825).

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy Sąd Okręgowy oddalił powództwo z uwagi na upływ terminu zawitego z art. 129 ust. 4 p.o.ś. i co do zasady mógł to uczynić a limine, bez konieczności ustalania, czy zachodzą wszystkie inne prawnomaterialne przesłanki uzasadniające powództwo o zapłatę odszkodowania, a ich badanie w takiej sytuacji było zbędne, w szczególności badanie wysokości doznanej przez powodów szkody (por. podobnie -w kwestii

oddalenia powództwa w przypadku uznania, że podniesiony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia jest zasadny - uzasadnienie uchwały pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 r., III CZP 84/05, OSNC 2006/7-8/114 oraz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 653/09, Lex nr 741022).

W tej sytuacji brak było również podstaw do uwzględnienia przez Sąd II instancji, zawartego w apelacji wniosku o: przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa i akustyki oraz dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela pogląd prawny Sądu Najwyższego zawarty w uchwale siedmiu sędziów z dnia 22 listopada 2016 r., III CZP 62/16, Legalis nr 1532498, stwierdzającej, iż rozporządzenie nr (...) Wojewody (...) obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały nr (...), uznając za zbędne powtarzanie argumentacji prawnej przytoczonej w celu jego uzasadnienia.

Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy ustalił, iż nieruchomość gruntowa położona przy ul. (...) (numer ewid. działki: (...) obręb: (...)) została objęta strefą obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego już na podstawie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. i znajdowała się w tzw. strefie M. Natomiast na podstawie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. wymieniona nieruchomość znalazła się w obszarze ograniczonego użytkowania w strefie oznaczonej jako Z2.

W związku z wejściem w życie uchwały nr (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. powodowie mogliby skutecznie dochodzić roszczeń wskazanych w art. 129 ust. 1-3 p.o.s w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie tego aktu prawa miejscowego tylko wówczas, gdyby mocą tej właśnie uchwały wprowadzone zostały nowe lub zwiększone zostały dotychczasowe ograniczenia co do sposobu korzystania z ich nieruchomości lub przedłużono na kolejny okres ograniczenia wprowadzone wcześniej na czas oznaczony (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2015 r., II CSK 570/14, LEX nr 1790978). Skoro art. 129 ust. 2 p.o.s. przyznaje odszkodowanie za szkodę spowodowaną wejściem w życie aktu prawnego wprowadzającego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w dotychczasowy sposób lub w sposób zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem, szkoda podlegająca naprawieniu na podstawie tego przepisu nie powstaje, gdy kolejny akt prawa miejscowego jedynie utrzymuje dotychczasowe ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości (por. wyrok Sądu Najwyższego w wyroku z 12 kwietnia 2013 r. (sygn. akt IV CSK 608/12, LEX nr 1347892). Zatem apelujący, z powołaniem się na uchwałę nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r., mogą domagać się naprawienia szkody spowodowanej ograniczeniem sposobu korzystania z ich nieruchomości, ale wynikającym wyłącznie z tej uchwały (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2017 r., III CZP 114/15, www.sn.pl), czyli ograniczeniem, które wcześniej, tj. pod rządami rozporządzenia Wojewody (...) nr (...), nie miało miejsca.

Ustalenie, czy wprowadzone (kolejno dwoma aktami prawnymi) ograniczenia były takie same, podobne, czy inne należy do kategorii ustaleń faktycznych, gdyż są to fakty, które podlegają dowodzeniu zgodnie z regułami określonymi w prawie procesowym cywilnym (art. 227-305 k.p.c.). Mogą być zatem na tę okoliczność powoływane środki dowodowe z katalogu określonego w tych przepisach, w tym również dowód z opinii biegłego sądowego. Prowadzenie dowodu z opinii biegłego nie jest jednak niezbędne (por. podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2008 r., III CSK 377/07, OSNC 2009/6/88).

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia w tym zakresie na podstawie innych środków dowodowych niż dowód z opinii biegłego sądowego, stwierdzając, że powodowie doznawali ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości już wskutek wydania przez Wojewodę (...) rozporządzenia nr (...), natomiast w związku z wejściem w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. nie doszło do ustanowienia nowych ograniczeń na nieruchomości powodów czy też zwiększenia dotychczasowych. Wręcz przeciwnie w strefie M, (w której nieruchomość powodów znajdowała się w całości w wyniku wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego na podstawie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007

r.), istniały większe ograniczenia w użytkowaniu nieruchomości niż w obecnej strefie Z2, (w jakiej ich nieruchomość pozostaje na podstawie uchwały nr(...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r.).

Zatem nie można uznać, iż wskutek wprowadzenia uchwały nr(...) doszło do zwiększenia czy też ustanowienia nowych ograniczeń na nieruchomościach I. Z. (2) i R. Z..

Do prawidłowo ustalonej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia Sąd I instancji w sposób właściwy zastosował art. 129 ust. 4 p.o.ś., oddalając powództwo z uwagi na wygaśnięcie roszczeń dochodzonych pozwem w związku z upływem terminu zawitego, który rozpoczął swój bieg w dniu wejścia w życie rozporządzenia nr(...), tj. 25 sierpnia 2007 r., a zakończył w dniu 25 sierpnia 2009 r., zanim apelujący wezwali dłużnika do spełnienia świadczenia.

Uznając apelację za bezzasadną Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.

O kosztach procesu za II instancję rozstrzygnięto na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c.

Reguła, odpowiedzialności za wynik procesu wynikająca z art. 98 § 1 k.p.c., została uzupełniona przez ustawodawcę zasadami kompensacji, słuszności i zawinienia. Oparcie rozstrzygnięcia o kosztach procesu na jednej z uzupełniających zasad orzekania o kosztach, powinno być poprzedzone stwierdzeniem, że sytuacja zaistniała w sprawie wskazuje na celowość wyłączenia normy ogólnej, podyktowanego przewidzianymi w nich względami. Możliwość obciążenia strony przegrywającej jedynie częścią kosztów albo nieobciążenia jej w ogóle tymi kosztami, uzależniona jest, stosownie do art. 102 k.p.c., od wyłonienia się w sprawie wypadków szczególnie uzasadnionych, wskazujących że ponoszenie kosztów pozostawało w sprzeczności z powszechnym odczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2013 r. V CZ 124/12, LEX nr 1341727).

W judykaturze do kręgu okoliczności, które uzasadniają zastosowanie art. 102 k.p.c. zalicza się nieuwzględnienie roszczenia z powodu prekluzji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 1967 r., III PRN 78/67, OSNCP 1968/11/185). Również precedensowy charakter rozpoznawanej sprawy może uzasadniać zastosowanie przez Sąd regulacji z art. 102 k.p.c. (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 1973 r., I PR 188/73, PUG 1973, Nr 12, s. 413).

W ocenie Sądu Apelacyjnego w rozpoznawanej sprawie obie wskazane okoliczności zaistniały. Sąd Okręgowy oddalił bowiem w całości powództwo uznając, iż dochodzone pozwem roszczenie wygasło wskutek upływu 2 – letniego terminu zawitego z art. 129 ust. 4 p.o.ś. Ponadto, wykładnia przepisów prawa, stanowiących podstawę prawną roszczeń dochodzonych w procesie, budziła w praktyce sądowej wątpliwości, które wymagały rozstrzygnięcia zagadnień prawnych w uchwałach Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2016 r., III CZP 62/16 i z dnia 9 lutego 2017 r., III CZP 114/15.

W kontekście tych okoliczności, zdaniem Sądu Apelacyjnego, zachodzą podstawy do obciążenia powodów jedynie częścią kosztów postępowania, tj. do wysokości zasądzonej w wyroku Sądu Okręgowego, a tym samym odstąpienie od nałożenia obowiązku ich ponoszenia w II instancji.

Jerzy Paszkowski Edyta Jefimko Joanna Staszewska